

Lokal kulturplan

2024-2027

Fagersta kommun
Välfärd- och servicenämnden

Antagen av kommunfullmäktige 2024-04-22, § 31.

	Förord.....	
1	Kulturplanens syfte och mål.....	4
1.1	Övergripande mål för kommunens kulturverksamheter.....	4
1.2	De nationella kulturpolitiska målen.....	4
2	Fagersta kommuns kulturverksamheter	
2.1	Fagersta Bibliotek.....	5
2.2	Fagersta Kulturskola.....	5
3	Särskilt prioriterade områden.....	6
3.1	Läsfrämjande.....	7
3.2	Digitalt innanförskap.....	7
3.3	Barn och Unga.....	8
3.4	Mångfald, integration, jämställdhet och tillgänglighet.....	8
4	Kommunens kulturskapare och kulturbärare i samverkan.....	9
4.1	Allmänkultur.....	9
4.2	Kultur och hälsa.....	10
4.3	Kulturarv.....	10
4.4	Regional biblioteksamverkan.....	11
4.5	Regional kulturskola.....	11
5	Mötesplatser och tillgänglighet.....	12
6	Attraktion och tillväxt.....	12
7	Mål- och styrdokument.....	13
8	Kommunens övergripande mål.....	14
9	Fagersta kommuns jämställdhetsstrategi.....	14
10	Fagersta kommuns värdegrund STAR.....	14

Hand i hand

Kulturen är en fundamentalt viktig del av varje samhälle, och den spelar en avgörande roll i en kommuns identitet, utveckling och välmående.

Att investera i och främja kulturen i en kommun är avgörande för att skapa en levande och trivsamt miljö där invånarna kan blomstra och trivas. Det är en investering i samhällets själ och framtida hållbarhet.

Jag hoppas att den lokala kulturplanen kan ge oss en grund och ett stöd i vårt gemensamma arbete med att fortsätta utveckla Fagersta som en kommun rik på kultur.

Elin Jansson
Kultur- och bibliotekschef
Fagersta kommun

1 Kulturplanens syfte och mål

Kulturplanen ska utgöra ett strategiskt dokument för kommunens viljeinriktning och ambition i det fortsatta arbetet med de kulturpolitiska frågorna. Den pekar ut övergripande strategier och utvecklingsområden. Vidare ska kulturplanen vara ett stöd för att långsiktigt säkerställa allas rätt till ett varierat utbud av kulturaktiviteter, möjligheter till stimulans, gemenskap och kulturell delaktighet.

1:1 Övergripande mål för kommunens kulturverksamheter

Fagersta kommun ska

- Bedriva och vidareutveckla kärnverksamheterna folkbibliotek och kulturskola
- Möjliggöra livslångt lärande
- Prioritera och synliggöra ungas kultur
- Erbjuder trygga besöksmål och mötesplatser
- Verka för god samverkan internt, externt, lokalt, regionalt och nationellt
- Initiera utvecklingsprojekt inom kultur
- Systematiskt arbeta med mångkultur- integrations- och jämställdhetsperspektiv
- Främja god hälsa för alla invånare
- Stötta och gynna fortsatt nära kontakter med föreningsliv, kulturverksamheter och civilsamhället

1:2 De nationella kulturpolitiska målen

Enligt riksdagsbeslut är inriktningen av kulturpolitiken:

”Kulturen skall vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.”

För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas

- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barn och ungas rätt till kultur

2 Fagersta kommuns kulturverksamheter Fagersta Bibliotek och Fagersta Kulturskola

2:1 Fagersta Bibliotek

Biblioteket ska vara en plats där människor i olika åldrar, från olika kulturer och med olika bakgrund kan mötas och ta del av litteratur, berättelser och program, för att roas, få ny kunskap och ett ökat välmående. Biblioteket ska genom sin verksamhet bidra till ett demokratiskt samhälle där tillit, respekt och medmänsklighet står i fokus. I bibliotekslagen betonas användarperspektivet och hänsynstagande till prioriterade grupper: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter, personer som har annat modersmål än svenska samt barn och unga.

På biblioteket skall litteratur, programutbud och arrangemang visa den rikedom av mångfald som finns i samhället och genom samarbete med olika grupper och organisationer, bidra till att bredda det kulturella perspektivet.

Mål:

Fagersta bibliotek ska

- Tillgängliggöra information i olika former för ett livslångt lärande
  - Arbeta för att minska det digitala utanförskapet
  - Erbjuder litteratur för förströelse och bildning
- Hänvisas till den lokala folkbiblioteksplanen 2024-2027*

2:2 Fagersta kulturskola

Vid Kulturskolan ska erbjudas ämneskurser för barn och unga med musiklektioner, sång- och instrumentalundervisning, digitalt skapande, dans, konst och bild. Vuxna ska erbjudas undervisning i mån av plats.

Genom verksamheten ska eleverna bjudas tillfälle att konserterna, forma utställningar och delta vid föreställningar av olika slag.

Kulturskolans lärare och elever ska medverka vid olika kulturevenemang såväl lokalt som regionalt.

Mål:

Fagersta kulturskola ska

- Ge barn och ungdomar möjlighet att utveckla sina kulturella intressen och största möjliga upplevelse
- Erbjuder undervisning på elevens nivå med anpassad progression
- Utgöra en trygg mötesplats och en kulturellt bred arena för alla barn och ungdomar i verksamheten
- Verka för att undervisningen i musik, bild och dans erbjuds utifrån ett vidgat kulturellt perspektiv som ska återspeglas i konserter, föreställningar, arrangemang och samarbetsprojekt.

3 Särskilt prioriterade områden

Fagersta kommun ska prioritera:

- **Läsfrämjande**
- **Digitalt innanförskap**
- **Barn och Unga**
- **Mångfald, integration, jämlikhet och tillgänglighet**

Mål:

Hänvisas till den lokala folkbiblioteksplanen 2024-2027

3:1 Läsfrämjande

Betydelsen av läsförståelse kan knappast överskattas. Läsförståelse ingår som en viktig komponent i språklig förmåga generellt och är grundläggande för att både uttrycka sig själv och förstå andras tankar, att reflektera, förstå samband, dra slutsatser och argumentera. Språklig förmåga är också av stor betydelse för att kunna se olika perspektiv, leva sig in i olika människors situation och kunna uttrycka empati. För samhället är tillgången till information på ett språk som var och en förstår, ytterst en demokratifråga. I det perspektivet får frågan om allas möjlighet att utveckla en god läsförmåga och tillgången till ett rikt utbud av kvalitetslitteratur en väsentlig tyngd. Att stärka barn och ungas läsförmåga och läslust är därför av särskild vikt.

Mål:

Fagersta kommun ska

- Möjliggöra fritt läsande
  - Prioritera läsfrämjande projekt
  - Ge fler människor möjlighet till en konstnärlig upplevelse genom litteratur
  - Ge tillgång till en mångfald av litteratur på olika språk
- Hänvisas till den lokala folkbiblioteksplanen 2024-2027*

3:2 Digitalt innanförskap

Digitalisering genomsyrar hela samhället och påverkar hur vi lever, bor och verkar. Det är av hög prioritet att förenkla vardagen för enskilda och ge förutsättningar för företag, organisationer och offentliga verksamheter att utvecklas och växa. Fagersta kommun har antagit en digitaliseringsstrategi där vikten av digital kompetens påvisas för att man inte ska hamna i utanförskap.

Mål:

Fagersta kommun ska

- Utveckla digitala mötesplatser där kulturen och kreativiteten får ta plats
- Tillgodose folkbibliotekets behov av digital kompetensutveckling och teknik för att möta omvärldens krav på digital kommunikation och interaktion mellan människor och verksamheter

3:3 Barn och unga

Med utgångspunkt i FN:s Barnkonvention är barn och ungas rätt till att delta i det kulturella och konstnärliga livet ett särskilt prioriterat område i den nationella och regionala kulturpolitiken. Att tidigt i livet få chansen att själv skapa och ta del av andras skapande ökar vår förståelse av oss själva och vår omvärld, vilket är avgörande för både individens och samhällets utveckling. Kulturutövande kan hjälpa unga att utveckla fler kunskaper och förmågor, stärka självförtroendet och bygga starka sociala nätverk – faktorer som förbättrar förutsättningarna för ett aktivt medborgarskap, studier och egenförsörjning.

Kommunen har också ett särskilt ansvar för att alla barn och ungdomar får del av kulturella upplevelser. Barn och ungas förutsättningar för att ta del av kultur skiljer sig åt beroende på bland annat ålder, bostadsort och familjens sociala och ekonomiska situation. Det är viktigt att Valfärd- och serviceförvaltningen arbetar aktivt för att utjämna dessa skillnader.

Kulturen förändras i takt med samhällsutvecklingen och många nya organisationsformer och kulturuttryck utvecklas hos framför allt den yngre delen av befolkningen. Det finns en starkt växande rörelse bland unga för att skapa sina egna kulturella sammanhang, en utveckling som tack vare digitaliseringen troligen kommer öka i framtiden. Den digitala utvecklingen leder också till att barn och unga i allt högre grad själva blir kreatörer och kulturproducenter, exempelvis genom att publicera egenproducerat innehåll som musik, bilder, filmer eller texter på Internet

Mål:

Fagersta kommun ska

- Stödja och främja ungas kultur genom att tillvarata ungdomarnas egen kraft, lust, idérikeredom och kreativitet
- Ge ungdomars kulturuttryck utrymme i form av riktade projekt, samarbeten och programutbud
- Erbjudna samtliga barn och ungdomar minst ett kulturprogram per år och åldersgrupp
- Tillgodose behovet av en samlad kulturell mötesplats liksom verksamhetsanpassade lokaler för såväl kulturverksamheter som scenkonst

Hänvisas till den lokala folkbiblioteksplanen 2024-2027

3:4 Mångfald, integration, jämlikhet och tillgänglighet

Genom kulturell mångfald nås nya besöksgrupper och deltagare. Olika kulturella bakgrunder och uttrycksformer medverkar till förutsättningar för nytt skapande och ny kvalitet. Mångfalden ska inkludera ett vidgat och mer tolerant kulturbegrepp, vilket skapar en kulturell smältdegel som vitaliserar och berikar kulturlivet.

Inom såväl allmänskultur som Fagersta bibliotek och Fagersta kulturskola skall programutbud, projekt och arrangemang visa den rikedom av olika kulturella uttryck som finns i samhället och genom brett samarbete med

olika grupper, artister och organisationer bidra till att bredda det kulturella perspektivet.

Mål:

Fagersta kommun ska

- Verka för verksamhetsanpassade lokaler för kulturverksamhet
- Tillgodose ett varierat programutbud och prioritera variation före likriktning
- Erbjuder lättillgängliga och användarvänliga hemsidor
- Tillhandahåller trygga och inkluderande mötesplatser
- Arbeta utifrån ett brett mångfaldsbegrepp som innefattar kön med könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, etnicitet, geografi, klass eller ålder
- Medverka till att uppnå likvärdigt deltagande och representation i kulturlivet

Hänvisas till den lokala folkbiblioteksplanen 2024-2027

4 Kommunens kulturskapare och kulturbärare i samverkan

4:1 Allmänskultur

Många är bidragande till kommunens utbud av kultur.

Föreningslivets arrangörer bidrar med ett rikt utbud av teater, konst, musik och filmvisning. Andra föreningar erbjuder gemenskap och möjlighet till aktivt deltagande i form av bland annat dans, körsång och amatörteater. Inom hembygdsrörelsen och byalag återfinns ett starkt engagemang för bygdens historia och bevarande av densamma. Studieförbund medverkar till kunskap med rik variation av studiecirkel, kurser och föreläsningar. Via Resurscentrum för konst främjas utvecklingen av det lokala musik-, teater- och konstområdet i regionens samtliga kommuner.

Mål:

Fagersta kommun ska

- Medverka till fortsatt nära och täta kontakter med föreningsliv, studieförbund och organisationer för att kulturlivet i kommunen ska fortleva och utvecklas
- Främja förenings- och kulturlivet genom samverkan och gemensamma arrangemang
- Bjuda in till dialogmöten med föreningslivet
- Stödja lokala kulturyttringar utanför centralorten för att gynna bygdens gemenskap och utveckling
- Främja satsningar inom ramen för EKFA-musik, teater, konst

4:2 Kultur och hälsa

Kultur spelar en avgörande roll för att främja ökad livskvalitet och god hälsa. Kulturlivet är en viktig del av folkhälsoarbetet och forskning visar att kulturupplevelser kan bidra till hälsa och snabbare rehabilitering och därigenom ett bra liv. Genom att stärka kulturen som berör, inspirerar, engagerar och berikar, stärks också individen och en investering i god hälsa och i positiv livsmiljö sker därmed.

Mål:

Fagersta kommun ska

- Stimulera barn, ungdomar och vuxna till en meningsfull fritid och därigenom medverka till god hälsa
- Främja och ta tillvara enskilda initiativ gällande fritidsaktiviteter för barn, unga, vuxna och äldre
- Tillvarata och främja förutsättningar för kulturupplevelser och eget skapande för alla åldrar
- Samverka med kultur- och idrottsföreningar i Fagersta kommun och idrottsrörelsen i Västmanland.

4:3 Kulturarv

Inom kommunen finns ett rikt kulturarv. Ett samspel mellan kommunen och de ideella krafterna medverkar till att kommunens kulturhistoria och kulturarv i form av platser, byggnader och föremål fortsatt vårdas, bevaras, används och utvecklas. Kulturen är en drivande faktor för samhällsutvecklingen genom att kulturhistoriska platser kan utvecklas för näringsliv, boende, bildning och rekreation. Kulturarv Västmanland drivs av Region Västmanland tillsammans med länets tio kommuner i samverkan med kulturarvsaktörer i länet samt arkiv, bibliotek och muséer.

Mål:

Fagersta kommun ska

- Främja att ett levande kulturarv bevaras, används och utvecklas
- Stärka Fagersta kommuns kulturhistoriska identitet
- Möjliggöra fortsatt samverkan mellan kommunen och hembygdsföreningar, byalag och övriga ideella krafter för att utveckla, bevara och synliggöra kulturarv och lokal historia
- Stärka samverkan med Ekomuseum Bergslagen
- Bevara och tillgängliggöra vårt kulturarv
- Enligt arkivlagen erbjuda en säker förvaring av arkivmaterial
- Främja arkivens tillgänglighet och dess användning i kulturell verksamhet och forskning
- Prioritera samverkansprojekt med fokus på kulturhistoria och kulturarv

4:4 Regional Bibliotekssamverkan

Fagersta bibliotek ingår i samverkansprojektet Bibliotek i Västmanland. Målet är att utveckla samverkan mellan kommunernas folkbiblioteksverksamhet i regionen. Detta kopplar mot 11 § och 14 § i Bibliotekslagen. Syftet är att öka servicegraden och tillgängligheten till bibliotekstjänster i hela länet. Grundutbudet ska vara lika för alla kommunerna. På den gemensamma webbplatsen hittar invånarna ett rikt utbud av medier, evenemang, databaser och annan information. Här når även biblioteksanvändaren sina sidor för att låna om och reservera medier. Webbplatsen har stor betydelse för marknadsföring av biblioteken. Regional biblioteksverksamhet ska fortsätta att utveckla samarbetet mellan kommunernas folkbiblioteksverksamhet i länet i samspel med civilsamhället, det lokala kulturlivet och regionala kulturverksamheter.

Mål:

Regional bibliotekssamverkan ska

- **Fortsätta att utveckla samverkan mellan folkbiblioteken i regionen genom bland annat gemensam marknadsföring och kompetensutveckling med syfte att öka servicegraden och tillgängligheten.**

Hänvisas till den lokala och regionala biblioteksplanen 2024-2027

4:5 Regional Kulturskola

Musik- och kulturskolors samverkansmodell kallas Regional kulturskola i Västmanland. Denna finansieras med kommunala medel från samtliga medverkande kommuner samt med regionalt stöd. Samarbetet har resulterat i ett antal gemensamma elevprojekt där barn och unga från länet deltagit. Nya nätverk skapas mellan lärare och elever, fortbildningsdagar genomförs och samverkansarenor byggs upp.

Mål:

Regional kulturskola ska

- Verka för fördjupad samverkan mellan kommunernas musik- och kulturskolor samt andra aktörer aktuella för dessa fält
- Erbjudas alla elever oavsett bostadsort, möjlighet att ta del av regionens gemensamma kursutbud
- Verka för att öka musik- och kulturskolornas tillgänglighet och jämlikhet
- Stärka och bibehålla lärares kompetens
- Lyfta musik- och kulturskolans roll som samhälls- och demokratibygare
- Optimera resurserna för den enskilda musik- och kulturskolan

5 Mötesplatser och tillgänglighet

Betydelsen av mötesplatser som sociala plattformar för gemenskap och livslångt lärande är stor. Medborgare ska kunna träffas för att umgås och utbyta erfarenheter, där förutsättningar för kulturupplevelser för alla åldrar är god och tillgänglig.

Flera av verksamheterna i kommunen bedrivs i icke verksamhetsanpassade lokaler, med viss begränsning som följd. Fagersta kommun ska besluta i viktiga vägval om att stärka och tillgängliggöra befintliga byggnader

och/eller tillskapa verksamhetsanpassade lokaler med en mångfald av kulturella verksamheter samlade.

Mål:

Fagersta kommun ska

- Stärka kulturens betydelse och människors förutsättningar till eget skapande och kulturupplevelser genom att erbjuda tillgänglighetsanpassade lokaler
- Främja utveckling av folkbiblioteket som demokratisk mötesplats
- Skapa förutsättningar för kulturverksamheter att utvecklas till inkluderande kultur- och mötesplatser
- Skapa gemensamma mötesplatser och evenemang där kultur och idrott möts
- Utveckla gemensamma samarbeten som stärker både kulturen och idrotten

Hänvisas till den lokala folkbiblioteksplanen 2024-2027

6 Attraktion och tillväxt

Kulturen ska vara en drivkraft i samhällsutvecklingen genom att kulturhistoriska platser kan utvecklas för näringsliv, boende, bildning och rekreation.

Mål:

Fagersta kommun ska

- Öka kommuninvånarnas kulturerfarenhet genom att möjliggöra deltagande i ett rikt kulturliv
- Utveckla kulturhistoriska platser för boende, näringsliv, bildning och rekreation

- Utveckla kulturhistoriska platser och upplevelser för besökare
- Medverka till eget lärande kring ortens lokala historia
Hänvisas till den lokala folkbiblioteksplanen 2024-2027

7 Mål- och styrdokument

På internationell, nationell och regional nivå finns ett antal dokument som också ligger till grund för kommunens kulturarbete, bland annat:

- Att kunna leva ett obehindrat liv – Funktionsrättspolitiskt program för Fagersta kommun
- Bidragsbestämmelser – Riktlinjer och anvisningar för kommunalt föreningsbidrag
- EU:s åtta nyckelkompetenser för ett livslångt lärande
- Fagersta kommuns styrdokument
- FN:s barnkonvention om barns rättigheter samt konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Handlingsplan för Fagersta kommuns finska förvaltningsområde
- IFLA:s och Unescos biblioteksmanifest
- Jämställdhetsplan
- Lagar som innehåller bestämmelser om kulturområdet: Bibliotekslagen, Museilagen, Arkivlagen, Kulturmiljölagen
- Lokal biblioteksplan 2024-2027
- Miljöbalken
- Nationell biblioteksstrategi
- Naturvårdsprogram för Fagersta kommun
- Vision 2030
- Proposition Läsa för livet (prop. 2009/10:03)
- Regional biblioteksplan 2023-2026 i Västmanlands län
- RUS, Västmanlands läns regionala utvecklingsstrategi
- Skollagen (2010:800)

8 Kommunens övergripande mål

Vision 2030 innehåller åtta strategiska utvecklingsområden:

Fagersta- platsen där världar möts
Våra barn- vår framtid
Ett näringsliv i framkant
Våra levande centrum
Låt hela Fagersta leva
Nära till allt
En trygg, hållbar och jämställd kommun
Vi möts i Fagersta

9 Fagersta kommuns jämställdhetsstrategi

Antagen av kommunfullmäktige 2021-06-14, § 70

Fagersta kommuns målbild är att kommunen ska vara en utvecklande och trygg miljö som ger kvinnor och män, flickor och pojkar möjlighet att vara aktiva och växande i gemenskap. Kommunen arbetar målmedvetet för en positiv befolkningsutveckling genom ökad inflyttning

10 Fagersta kommuns värdegrund

Antagen av kommunfullmäktige 2011-02-22, § 3.

Gemensamma värderingar ökar tydligheten och hjälper oss att fatta beslut i vardagen. Den tydliggör även vilket förhållningssätt som råder inom och mellan kommunens verksamheter.

Ett aktivt arbete med värdegrunden skapar arbetsplatser där människor trivs och utvecklas.

STAR

Fagersta kommuns värdegrund fastslår våra gemensamma värderingar.

Värdegrunden sammanfattas med fyra värdeord:

- **Samarbete**
- **Trygghet**
- **Ansvar**
- **Respekt**

Mål: Värdegrunden ska vara väl känd, förankrad och göra avtryck i verksamheten.